

8.4 Rett til fornyet vurdering

Nina Næsheim

Pasient- og brukerrettighetsloven (pbrl) § 2-3 gir pasienter rett til en fornyet vurdering av sin helsetilstand:

Etter henvisning fra allmennlege har pasienten rett til fornyet vurdering av sin helsetilstand av spesialisthelsetjenesten. Retten gjelder bare én gang for samme tilstand. Ved behov for tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet, gjelder retten til fornyet vurdering også etter henvisning fra helse- og omsorgstjenesten i kommunen og sosialtjenesten.

Dette betyr at pasienten har rett til å få en ny vurdering av den henvisningen som spesialisthelsetjenesten allerede har rettighetsvurdert etter pbrl § 2-2¹. Pasienter vil i slike tilfeller som regel ønske å få den nye vurderingen gjort ved et annet sykehus. Retten til fornyet vurdering er knyttet til vurdering og oppstart av helsehjelp i spesialisthelsetjenesten.

Pasienten trenger ikke å begrunne sitt ønske om en fornyet vurdering, men må henvises fra en fastlege. Hvis fastlegen ikke finner at det foreligger grunner for å få utført en fornyet vurdering, kan ikke pasienten kreve dette.

Eksempel:

Pasienten har fått et rettighetsbrev fra nevrologisk avdeling der det står at spesialisthelsetjenesten har vurdert at han har rett til nødvendig helsehjelp med oppstartsfrist ni måneder frem i tid. Pasienten har fått en konkret time om fem måneder.

Pasienten er plaget med symptomer som han tolker som tegn på MS, og bekymrer seg mye for dette. Han ønsker på denne bakgrunn en ny vurdering av henvisningen for å være sikker på at det er forsvarlig at han venter så lenge før oppstart av helsehjelpen i spesialisthelsetjenesten. Fastlegen henvender seg til nevrologisk avdeling med spørsmål om tidligere time, men oppsatt time fastholdes.

Fastlegen er enig i at det er gode grunner til å få vurdert henvisningen på nytt og sender denne til et annet sykehus/behandlingssted for en fornyet vurdering.

Legen som foretar den nye vurderingen kan eventuelt fastsette en ny frist for når medisinsk forsvarlighet krever at helsehjelpen senest må ytes. Generelt skal frister for behandling settes ut fra nasjonal prioriteringsveileder². Den nye vurderingen vil bli gjort på bakgrunn av opplysningene i den opprinnelige henvisningen. Pasienten kan deretter velge behandlingssted.

Henvissende fastlege har en rolle som medisinskfaglig koordinator, og skal derfor bidra til at henvisningen kun sendes til ett sykehus av gangen, slik at pasientene kun står i én kø av gangen (hentet fra rundskrivet til pasient- og brukerrettighetsloven § 2-4 (fritt behandlingsvalg) om dobbelthenvisninger).

«Second opinion» innen spesialisthelsetjenesten

Pasienter som allerede er under utredning eller behandling for sin tilstand, kan ha et ønske om å få en vurdering fra en annen behandler i spesialisthelsetjenesten. Dersom spesialisten er enig i at pasienten kan ha nytte av en vurdering et annet sted i spesialisthelsetjenesten, kan pasienten henvises til en slik «second opinion». Dette er imidlertid ikke en rettighet knyttet opp til pbrl § 2-3 som beskrevet over.

Fastleger kan henvise pasienter som allerede er utredet i spesialisthelsetjenesten på nytt, og dette kalles ofte second opinion, men *rettslig* skiller ikke en slik henvisning seg fra øvrige henvisninger fra fastlegen. Her dreier det seg om tilfeller hvor fastlegen opplever at de ikke har tilstrekkelig kompetanse til å hjelpe pasienten, og de retter derfor en henvisning til spesialisthelsetjenesten som må rettighetsvurderes på vanlig måte. Dersom pasienten ønsker at et annet sykehus skal vurdere pasienten, sendes henvisningen til ønsket sykehus med henvisning til fritt behandlingsvalg (se kapittel 8.5).

Viderehenvisning

Etter helsepersonelloven § 4 andre ledd har helsepersonell plikt til å innhente bistand der dette er nødvendig og mulig for å sikre at pasienten får forsvarlig behandling³. Det vil si at dersom spesialisten vurderer at det er nødvendig at pasienten blir utredet eller behandlet av en lege ved et annet sykehus for å få forsvarlig behandling, **skal** pasienten henvises så fremt det er mulig. Kostnader dekkes på vanlig måte – med vanlig egenandel.

Pasienter som ønsker behandling et annet sted i spesialisthelsetjenesten enn dit de geografisk sogner, kan benytte seg av retten til å velge behandlingssted, se kapittel 8.5. Retten til fritt behandlingsvalg gjelder ikke ved øyeblikkelig hjelp.

Kilder

1.

[IS-8/2015 Rundskriv: Pasient- og brukerrettighetsloven med kommentarer](#)

2.

<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/nevrologi/seksjon?Tittel=demyeliniserende-sykdom-9552>

3.

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64#KAPITTEL_2